

Ældre mennesker sjusker med sproget

Af [Ruben Schachtenhaufen](#) 3. august 2011 • I kategorien [Blog](#), [Udtale](#) •

Gamle mennesker, på sådan ca. 50 år og derover, har tilsyneladende kollektivt besluttet sig for systematisk at ødelægge det danske sprog ved at sjuske og sløse med udtalen. Det er i hvert fald den fornemmelse man ofte får når ældre mennesker åbner munden.

Prøv fx at høre hvordan gamle mennesker forvansker *snedker*, *skomager* og *købmand* til *sneker*, *skomar* og *kømmad*. Hvad sker der lige? Ved de ikke hvordan ordene staves? Ved de ikke hvordan bogstaverne *d*, *g* og *b* skal udtales? Eller er de slet og ret dovne?

Og hvorfor lyder det konsekvent som *lægerne* når gamle mennesker siger *lærerne*? Prøv dog lige at lægge lidt energi i artikulationen i stedet for at sidde der og mumle. *Lærerne* udtales korrekt med en tydelig åben a-lyd. Åbn munden når I taler, gamle nisser, og lav lidt forskel på ordnene så vi andre kan forstå hvad I siger.

Ældre mennesker kan åbenbart ikke finde ud af at *løbe*, *købe* og *slæbe*. De vil hellere *løwe* *køwe* og *slæwe*. Sig mig, hvad lærte I egentlig i skolen? For det kan ikke være stavning der har optaget jeres tid. Eller er det kæbemusklerne der er blevet for slappe til at lukke ordentligt til når I udtaler bogstavet b?

Ethvert begavet mennesket ved at vokalen skal være kort foran dobbeltkonsonanter og lang foran enkeltkonsonanter. Men det er åbenbart for svært at huske når man er kommet op i årene. Så siger man *hensigtsmæææhsig*. Og *dreje* og *sove* bliver til *drajje* og *sowwe*. Kom nu, enkeltkonsonant, det hedder *draaaje* og *soooove*. Tag dig den tid det tager at udtale ordene ordentligt i stedet for at jabbe afsted.

Øh og *bøh*, er de gamles yndlingslyde. Ord som *skal*, *kan*, *vil*, *det*, *jeg* osv. bliver hos den ældre generation til *skøh*, *køh*, *vøh*, *doh*, *joh*. Og de siger *bøhstemme* og *bøhgynde* i stedet for *bestemme* og *begynde*. Hallo! Der er en grund til at vi har forskellige vokaler i dansk. Hint: Det er noget med at kunne udtale ord forskelligt så det hele ikke bare bliver til rødgrød.

Men ok det er nok ikke alt sammen de gamles egen skyld. Det er begrænset hvor meget de gik i skole, og lærerne vidste selvfølgelig heller ikke så meget dengang som man ved i dag. Heldigvis tager man sig i dag tid til at lære børnene et ordentligt og tidssvarende sprog.

Forhåbentlig får børnene også tilstrækkelig modstandskraft til at modstå de ældres skadelige sproglige påvirkning, for det er heldigvis blot et spørgsmål om tid før dem der nu er gamle ikke længere kan blande sig.

(NB! For en god ordens skyld gør vi opmærksom på at indlægget er satirisk ment. Der er tale om en parodi over en velkendt læserbrevsgenre hvor ældre mennesker beklager sig over de unges sjusk med sproget. Red.)

Ruben Schachtenhaufen, ph.d.-studerende
ISV, Handelshøjskolen i København
[schwa.dk](#)

Tagget med: [satire](#), [sjusk](#), [unge](#), [ældre](#)

10 kommentarer

Benny Vigan Madsen

3. august 2011 • 22:19

Det passer ikke, at der er forskel på lægerne og lærerne. På korrekt nydansk udtales begge dele "lægerne". Ligesom der heller ikke er forskel på bager og bærer: begge udtales "bager". Det samme gælder forøvrigt vejr, vær og hver, som alle skal udtales "væger". Det skyldes naturligvis, at unge i dag er misundelige på franskmændene, der med deres mange stumme bogstaver, konsonantovertræksregler og minimale udtaleforskelle mellem forskellige vokaler og diftonger har 700% flere misforståelsesmuligheder end noget andet sprog og dermed langt bedre mulighed for at få andre til at tro, at det var dem, der hørte forkert, når man siger noget tåbeligt. Men vi skal nok give dem kamp til stregen. F.eks. er det allerede lykkedes os at få over 90% af befolkningen til at bytte om på udtalen af byer og byger. Der er ganske vist lang vej til franske tilstande, men slaget er ikke slut endnu. Vi skal nok nå det!

Svar

Janus Bahs Jacquet

Seneste sprognyheder

19/3	Evolution i sprog: Dovenskab har ændret ord videnskab.dk
30/10	Hvem taler: Kan du høre forskel på menneske og maskine? www.dr.dk
6/3	Dansklærere: Tosprogede børn bliver sprogligt forsomt www.bt.dk
28/2	Flere og flere ordblinde fårter på universitetet - Magisterbladet magisterbladet.dk
22/2	Keeper eller målmand — hvilket ord er bedst? Dansk Sprognævn dsn.dk

28/3	Indigenous languages come from just one common ancestor, researchers say - ABC News (Australian Broadcasting Corporation) www.abc.net.au
27/3	UVic news - University of Victoria www.uvic.ca
26/3	New York Nonprofit Media: Native American nonprofit aims to boost community health by teaching Lakota language nynmedia.com
22/3	Teenage business owner aims to revitalize Blackfoot language globalnews.ca
19/3	Language revival preserving history www.smh.com.au

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sprog museet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Blog'

Engelsk på alle universiteter?

Nytårsfortsæt

Få de daglige sprognyheder

Sprogfestival i København torsdag 21. juli

Mere i kategorien 'Udtale'

Sønderjyder og københavnere kender naboen på sproget

Islændinges udtale af dansk

Out of Africa

Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Nye kommentarer

Maj-Britt Kent Hansen til 1

Ruben Schachtenhaufen til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Niels Larsen-Ledet til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

21. august 2011 • 14:23

@Benny Vigan Madsen:
»frankmændene, der [...] har 700% flere misforståelsesmuligheder end noget andet sprog«

Hmm, javeljaså.

Nogen sinde hørt om den løvespisende digter i stenhulen?

Svar

Thomas Robinson

4. august 2011 • 09:43

De unge er der heller ikke helt med på noderne. Hvad med Mette Blomsterberg, når hun skal sige: 'bærene'? Det bliver til 'be'erne! Eller københavnernes der siger 'bidlerne' i stedet for 'billederne'. Jeg kan blive idiot af at høre på det..... Og 'misse' er noget man gør med øjnene – ikke at komme for sent.

mht "løbe, købe og slæbe. De vil hellere løve køve og slæwe", så kan det jo lige så godt være et spørgsmål om dialekt. På Fyn løwer vi alle en tuuuuur, uanset hvor gamle vi er hahaha :)

Vh

Thomas (35 år)

Svar

Erik Svinding Olsen

6. august 2011 • 12:32

Stakkels Ruben

Det må ikke være sjovt at være ironisk, når folk tager det, man skriver, seriøst.

Svar

Aino Slej

16. august 2011 • 16:30

Hejsa

Ironi eller blodig alvor. Udvikling eller indvikling.

Hvorom alting er, Ruben, så prøv at forklare mig, hvor det tungen-ud-af-munden-D er kommet fra i dag. Det er måske sågar de unges opdagelse af de gamles manglende d i snedker?! :-D

PS Mette Blomsterkonditor siger ikke så få mærkelige ting, fx sjælantine.

Svar

Peter Bakker

19. august 2011 • 13:47

Hør og se et fjernsyninterview med forfatteren her:

http://www.tv2lorry.dk/arkiv/2011/08/16?video_id=56374

Svar

Ruben Schachtenhaufen

26. september 2011 • 07:52

william fich til Jødiske efternavne

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Herluf Hansen til Ded borrijnholska måled

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?

Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish

Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet

Artikler om

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk

Biblen bogstaver børn Danmark Dansk Dialekter

engelsk esperanto Formidling fransk identitet

konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk Ord

ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion

romanske sprog russisk Sjøv skriftsprog sprogdød Sproggeografi

sprogkort Sprogpolitik sprogteknologi

svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale

Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
juni 2018	Ethnologue: Languages of the World
maj 2018	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
april 2018	LL-Map: Language and Location
marts 2018	Minority Rights Group
februar 2018	OmniGlot. Writing Systems and Languages of the World
januar 2015	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
december 2014	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
november 2014	
maj 2014	
marts 2014	
februar 2014	
oktober 2013	
august 2013	
marts 2013	Bogstavlyd
januar 2013	Dansk sprognævn
december 2012	Den danske ordbog
november 2012	Dialekt.dk
oktober 2012	dk.kultur.sprog
september 2012	Korpus.dk
juli 2012	Nye ord i dansk på nettet (NOID)
juni 2012	Ordbog over det danske sprog
maj 2012	Ordnet. Dansk sprog i ordbøger og korpus
april 2012	Sproget.dk
marts 2012	Svenska Akademien
februar 2012	Ə (Schwa.dk)
januar 2012	
december 2011	
november 2011	
oktober 2011	
september 2011	
august 2011	
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	

Altså! I går hørte jeg et ældre menneske sige 'arbadde' i stedet for 'arbejde', med blødt d så det rimede på 'padde'. Og 'arbadsgiver'. Sådan noget sjusk!

Svar

Benny Vigan Madsen

15. november 2011 • 15:36

Der var naturligvis underforstået "... som jeg taler".

Svar

Poul Erik Andersen

23. august 2012 • 23:32

På <http://www.sproget.dk> står at læse, at ved korrekt udtale at ord som snedker, bødker og kreds høres d-et ikke. Dette udsagn stammer fra sprogprofessor Erik Hansen.

Jeg er 69 og har hele mit voksne liv udtalt disse ord på den anførte måde, og så provokerer det mig, at en eller anden knægt af en ph.d.-studerende med et 2 kilometer langt efternavn insinuerer, at jeg skulle sjuske med sproget.

Svar

Ruben Schachtenhaufen

24. august 2012 • 09:15

Kære Poul Erik. Beklager hvis du er blevet fornærmet. Indlægget er satirisk ment. Det er en parodi på en læserbrevsgenre hvor ældre mennesker beklager sig over at de unge sjusker med sproget, men her med omvendt fortegn for at vise hvor urimelige den slags beklagelser kan være. Naturligvis er 'sneker' og 'bøker' ikke sjuskede udtaler, men det er heller ikke sjusk når unge mennesker udtaler 'kræft' som 'kraft' – det er bare den vej det er gået med udtalen, og nu er det lige så korrekt i unge menneskers udtale, som 'sneker' og 'bøker' er hos ældre mennesker.

Pointen er at når vi brokker os over andres sprog, så er vi ofte ikke opmærksomme på hvad der er sjusk og hvad der er forskellige udtalenormer. Hvis du dømmer andre mennesker ud fra din egen udtalenorm, så virker deres udtale ofte sjusket, men det samme kunne disse mennesker sikkert sige om din egen norm.

Svar

november 2010

oktober 2010

september 2010

juni 2010

maj 2010

april 2010

marts 2010

februar 2010

januar 2010

december 2009

november 2009

oktober 2009

september 2009

august 2009

juli 2009

juni 2009

maj 2009

april 2009

marts 2009

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.